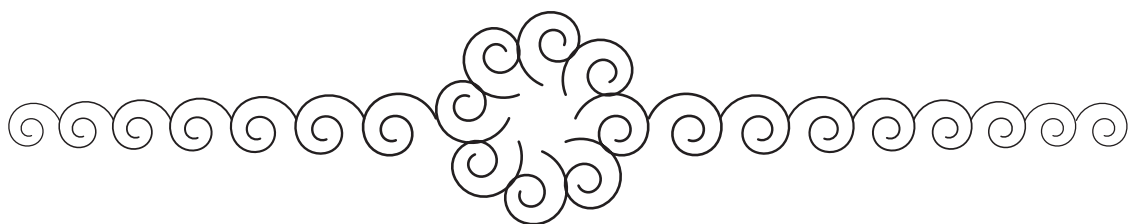

S T U D I A I S Z K I C E

C E L T I C A

S T U D I A I S Z K I C E

C E L T I C A

Studia z dziejów Celtów tom IV

TETRAGON

KALISZ-WARSZAWA 2016

Redaktor tomu:
Damian Waszak

Recenzenci:
Artur Błażejowski, Andrzej Michałowski

Redaktor merytoryczny:
Marek Ołędzki

Korekta:
Zespół

Korekta i tłumaczenie streszczeń:
Łukasz Przybyło

Skład:
Tadeusz Zawadzki, Dorota Dobrzyńska

Projekt okładki:

Logo czasopisma „Starożytności”:
Dominik Roth

Na okładce: Moneta celtycka z Jankowa II (fot. A. Kędzierski)

Publikacja pod honorowym patronatem Artura Sikory, Konsula Honorowego Republiki Irlandii
Publikacja ukazała się dzięki finansowemu wsparciu Banku Zachodniego WBK SA, Fundacji Kultury Irlandzkiej

© Copyright 2016 by Stowarzyszenie „Humanitas”, Wydawnictwo „Tetragon” & Autorzy

Kalisz–Warszawa 2016

Wszelkie prawa zastrzeżone

Książka, ani żadna jej część, z wyłączeniem zdjęć na licencji Creative Commons Free Documentation License v. 3.0 oraz Public Domain, nie może być przedrukowana ani w jakikolwiek sposób reprodukowana czy powielana mechanicznie, fotooptycznie, zapisywana elektronicznie lub magnetycznie, ani odczytywana w środkach publicznego przekazu bez pisemnej zgody wydawcy.

Wydawca:
Stowarzyszenie „Humanitas” – redakcja czasopisma „Starożytności”
62-800 Kalisz, ul. Cypriana Godebskiego 2E,
Strona internetowa czasopisma: www.starozytnosci.pl
e-mail: redakcja@starozytnosci.pl

Wydawnictwo Tetragon sp. z o.o.
00-836 Warszawa, ul. Żelazna 41 lok. 21
e-mail: kontakt@tetragon.com.pl

Książki można zamówić na:
www.tetragon.com.pl

Druk i oprawa:

ISBN 978-83-63374-53-2

SŁOWO WSTĘPNE

Drodzy Czytelnicy oddajemy w Wasze ręce czwarty tom serii „Celtica”. Wolumin rozpoczyna artykuł Michała Faszczy, w którym zostały przedstawione powody rzymskiego ataku na wyspę Monę w 59/60 r. W dziale „irlandzkim” redaktor tomu przedstawił szkic poświęcony wizerunkowi kobiety iryjskiej w Wyznaniu św. Patryka. Tekst Małgorzaty Kaźmierczak opisuje natomiast grupę irlandzkich świętych – Itę, Darekę oraz Samthan. Kolejny tekst napisany przez Paulinę Koczwaraę podejmuje temat numizmatyki Celtów w Galii Cisalpińskiej. Ostatni tekst autorstwa Anny Chmielowskiej omawia zagadnienie ozdób celtyckich z terytorium dzisiejszych Czech.

Serdecznie dziękujemy wszystkim osobom i organizacjom, które wspierają i pomagają tworzyć tę serię.

Wszystkim Czytelnikom życzymy udanej lektury.

Damian Waszak
redaktor tomu

SPIIS TREŚCI

SŁOWO WSTĘPNE	5
O AUTORACH.	9
BRYTANIA	10

Michał Norbert Faszczka

Dlaczego doszło do ataku na Moneę?	10
Mona, druidzi i rzymska polityka	11
Niszczenie pamięci społecznej	15
Zakończenie	17
Bibliografia	19
Summary	22

IRLANDIA.	23
-------------------	----

Damian Waszak

Wizerunek kobiety w <i>Wyznaniu</i> św. Patryka.	23
Pierwsze uczennice	23
Pobożna Szkotka	24
Niewolnice	24
Podsumowanie	25
Bibliografia	25
Summary	26

Małgorzata Kaźmierczak

<i>Etsi es casta pectore, sexum habes in corpore.</i> Św. Ita, Darerka i Samthann a postęp mizoginii w kościele iryjskim	27
Męski duch Darerki (Monenny)	30
Kobieta budowniczy – Św. Samthann	36
Bibliografia	41
Summary	44

CELTOWIE W ITALII 45

Paulina Koczwara

Padańskie mennictwo Celtów. Zarys ogólny 45

Fazy rozwoju mennictwa padańskiego.	47
Drachmy protopadańskie.	48
Drachmy padańskie w IV–III w. p.n.e.	50
Mennictwo w II i I w. p.n.e.	52
Podsumowanie. Zastosowanie i znaczenie pieniądza celtyckiego	56
Bibliografia	59
Summary	60

CELTOWIE W EUROPIE ŚRODKOWO-WŚCHODNIEJ 62

Anna Chmielowska

Celtyckie ozdoby kobiece z terenu Czech i Moraw na podstawie wybranych stanowisk grobowych 62

Wstęp.	62
Technologia i wytwarzanie kobiecych ozdób	72
Ozdoby z metali	72
Ozdoby ze szkła.	73
Ozdoby z innych surowców	73
Ozdoby w grobach kobiet z terenu Czech (na podstawie wybranych stanowisk)	74
LT A.	74
LT B.	80
LT C.	84
Ozdoby w grobach kobiet z terenu Moraw.	86
LT B.	86
LT C.	91
Rekonstrukcja sposobu noszenia i styl ozdób kobiecych w Czechach i na Morawach	93
LT A.	93
LT B.	93
LT C.	94
Podsumowanie	96
Bibliografia	96
Summary	97

O AUTORACH

Anna Chmielowska – doktorantka w Zakładzie Archeologii Barbaricum i Prowincji Rzymskich Instytutu Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego. Główne kierunki zainteresowań to starożytne hutnictwo i metalurgia żelaza, kontakty pomiędzy różnymi strefami kulturowymi barbarzyńskiej Europy, rekonstrukcja strojów.

Michał Norbert Faszczka – doktor, głównym przedmiotem jego zainteresowań jest wojskowość republikańskiego Rzymu, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii związanych z dyscypliną wojskową, jak również dzieje społeczności zachodniego *Barbaricum*; autor m.in. dwóch książek poświęconych tematyce cezariańskiej.

Małgorzata Kaźmierczak – doktor, historyk, absolwentka UJ (2004), w 2010 roku obroniła pracę doktorską pt. „Rola kobiet w monastycyzmie iryjskim od V do VIII w.” na UAM w Poznaniu pod kierunkiem prof. dr hab. Jerzego Strzelczyka. Specjalizuje się w historii wczesnośredniowiecznej Irlandii.

Paulina Koczwara – doktorantka w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zajmuje się numizmatyką celtycką i rzymską, ostatnio też prowincjonalno-italską w okresie Republiki Rzymskiej.

Damian Waszak – magister, współtwórca i redaktor naczelny (od sierpnia 2012 r.) czasopisma „Starożytności”. Swoje badania koncentruje wokół wojskowości antycznej i dziejów Rzymu okresu Republiki oraz późnego cesarstwa (epoka Konstantyna Wielkiego). Ostatnio skupia się również na historii Alanów, Berberów oraz wojen morskich w starożytności.